

Nhìn những con bò lai béo mập đang hướng về thúng cám trước sân mà người chủ sắp chia cho chúng tôi chợt nghĩ đến cách làm của các mô hình vỗ béo bò Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư (KN-KN) Quảng Bình triển khai mấy năm trước ở tỉnh ta. Đây là một trong những mô hình khuyến nông chăn nuôi được nhà đầu tư và người dân đánh giá cao về hiệu quả và tính khả thi. Hơn thế, được biết sau một thời gian ứng dụng vào thực tiễn, do nắm vững kỹ thuật và ý thức được lợi ích đầu tư, nhiều hộ gia đình chuyên dần sang nuôi bò lai theo hướng thâm canh đã thu được hiệu quả kinh tế cao.

Theo lời kể của một lão nông tri điền "Vỗ béo bò từ lâu đã thành một nghề nhưng chỉ những người trong phường buôn bò (hay còn gọi là hội lái bò) thực hiện. Họ thường mua bò gầy về thúc (đầu tư chăm sóc) cho béo rồi đem ra phiên chợ bán lấy lời; thời gian thúc ngắn hay dài tùy thuộc vào tình trạng con gia súc, như độ tuổi, tính lành hay dữ, mức độ gầy béo, phạm ăn hay kén ăn, béo lên nhanh hay chậm. Bò mua về được tắm rửa chải chuốt, chuồng trại đông che, hè thoáng và cho ăn no cỏ; ngoài ra họ còn nấu cháo bắp hoặc cháo cám loãng thêm ít muối đổ vào ống lồ ô dốc cổ bò lên cho uống; có người còn bắt rắn mối nướng thơm rồi kẹp vào nắm cỏ cho bò ăn. Họ thúc bò một cách tự phát và theo kinh nghiệm từng gia đình, do ý thức cạnh tranh nên ai có bí quyết gì làm nấy, không truyền bá cho nhau". Đó là chuyện hàng chục năm trước còn bây giờ đã khác, để giúp nông dân nâng cao hiệu quả kinh tế trong chăn nuôi bò, tranh thủ sự hỗ trợ của Dự án Đa dạng hóa nông nghiệp và Trung tâm Khuyến nông Quốc gia, từ năm 2005-2007 Trung tâm KN-KN tỉnh đã trình diễn hàng chục mô hình vỗ béo bò ở hầu hết các huyện, thành phố trong tỉnh để phổ biến rộng rãi cách làm này đến người dân. Quy trình vỗ béo bò không khác trước mấy nhưng cách làm khoa học và tiến bộ hơn, bò cần vỗ béo để bán được hạn chế cày kéo, chữa trị bệnh và tẩy giun sán (nếu có) và cho ăn đủ thức ăn thô xanh; ngoài ra bà con có thể sử dụng các

TỪ VỖ BÉO BÒ ĐẾN NUÔI BÒ LAI THÂM CANH

sản phẩm, phụ phẩm nông nghiệp như: cám gạo, cám ngô, bột sắn trộn với bột cá và khoáng chất theo tỷ lệ làm thức ăn bổ sung cho bò. Do quy trình kỹ thuật vỗ béo bò dễ và lãi cao nên rất nhiều hộ dân hưởng ứng làm theo, nhất là các huyện vùng đồng bằng.

Nhằm giúp người chăn nuôi phát triển bò lai theo hướng thâm canh, năm 2008 Trung tâm KN-KN trình diễn tiếp một số mô hình nuôi bê lai thâm canh ở Đồng Hới, Quảng Trạch, Bố Trạch mang lại kết quả khả quan. Đến nay hai loại mô hình nói trên được người dân tỉnh ta nhân lên thành phong trào và đối tượng thâm canh chủ yếu là bò lai và bê lai. Việc làm này tận dụng được lao động và đồng vốn nhàn rỗi trong dân vào sản xuất một cách hiệu quả, đặc biệt do quay vòng vốn nhanh nên hộ thiếu vốn có thể vay ngắn hạn ngân hàng đầu tư cho sản xuất để tăng thu nhập. Bên cạnh đó tác động tích cực đến nguồn cung bê lai trên địa bàn, góp phần thúc đẩy công tác cải tạo đàn bò bằng thụ tinh nhân tạo thuộc nguồn vốn chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất nông nghiệp, kinh tế nông thôn và thủy sản của tỉnh.

Ông Trần Văn Thành, thôn 5 xã Hoàn Trạch (Bố Trạch) người chung vốn với con gái mình nuôi một lúc 5 con bò lai thâm canh, tâm sự: "Trước đây gia đình tôi chỉ mua bò gầy do làm việc quá sức, bò ở vùng khan hiếm thức ăn hoặc

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

bò gây do bị một số bệnh thông thường có thể chữa được về vỗ béo để bán tăng thêm thu nhập. Mấy năm gần đây bê lai nhiều và không ít con bị bán cho lò quay, giống bò tốt vậy mà chưa kịp lớn đã bị người ta giết thịt, tiếc quá tôi mua về nuôi thử; với ưu điểm to con, hiền lành, ít bệnh tật và đang thời kỳ phát triển sung sức nên lớn trông thấy. Hơn nữa bò lai Sind phù hợp nuôi thâm canh, mùa hè thiếu cỏ và để hạn chế bò ra nắng ta có thể thái chuối cây văm sơ trộn với cám làm thức ăn nuôi bò tại chuồng, khỏi phải chăn dắt vất vả mà vật nuôi vẫn tăng trọng nhanh, với các lợi thế đó tôi chuyển hẳn sang nuôi bò lai. Vào thời điểm hiện tại giá mua 1 bê lai 6-7 tháng tuổi khoảng 6-7 triệu đồng, chăm sóc tốt 5-6 tháng sau có thể bán được 15-17 triệu đồng, lãi từ 1,3-1,5 triệu đồng/tháng/con". Ông Trần Văn Hiền ở tiểu khu Độc Lập, thị trấn Nông trường Việt Trung cũng cho biết, ông mua 1 con bò lai lúc

chưa thay răng giá 13 triệu đồng, nuôi trong 6 tháng lái bò đã đến trả 25 triệu đồng, vì còn dùng cày vụ này nữa nên chưa muốn bán. Tôi nhằm tính con bò này ông Hiền thu lãi bình quân 2 triệu đồng/con/tháng.

Ông Hoàng Văn Dúy, một dẫn tinh viên (DTV) kỳ cựu ở xã Hòa Trạch cho hay: Hiện địa bàn các xã Lý Trạch, Nam Trạch, Tây Trạch, Hòa Trạch, Hoàn Trạch, Vạn Trạch của huyện Bố Trạch có hàng trăm hộ gia đình đang kết hợp vỗ béo bò với nuôi bò lai thâm canh, mỗi nhà từ 1-5 con. Thông thường hộ nuôi bò thâm canh tìm mua bê đực, hộ nuôi bò sinh sản thì tìm mua bê cái, qua sổ theo dõi thực hiện công tác phối giống bò các DTV địa bàn có thể tư vấn cho những người có nhu cầu mua, bán bê lai. Thật vậy, việc làm này đã tạo thuận lợi đáng kể cho sự phát triển chăn nuôi bò lai ở tỉnh ta, góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế và thu nhập của người dân.

Đ.V.H